

Антична міфологія

Відповідність грецьких і римських богів

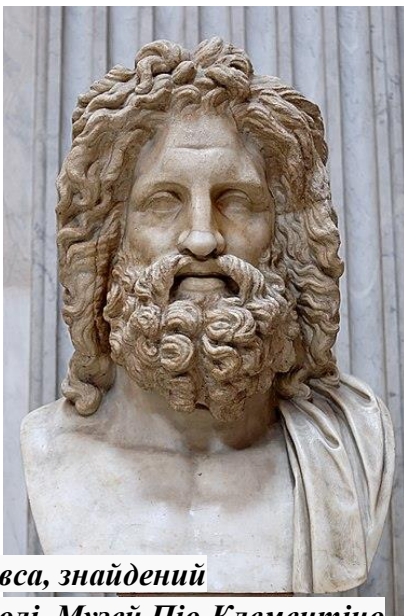
Верховний бог

Бог Греції

Бог Риму

Зевс

Юпітер

*Бюст Зевса, знайдений
в Отриколі, Музей Піо-Клементіно*

*Увінчана лавром і плющем голова Юпітера
(каменя з сардоніксу, Лувр)*

Зевс (дав.-гр. *Ζεύς*), також **Діос** (дав.-гр. *Διός*), (грец. *Δίας*) — у давньогрецькій міфології головний з богів-олімпійців, бог грому і блискавок. Третій син титана Кроноса і титаніди Реї. Брат Аїда, Гестії, Деметри, Гери і Посейдона. Дружина Зевса — богиня Гера. У римській міфології ототожнювався з Юпітером.

Традиційним є уявлення про Зевса як верховного бога давньогрецької міфології, котрий відає усім світом, знає майбутнє, є засновником законів, захисником справедливості. Такі уявлення сформувалися у пізні періоди античності, яким передували шанування місцевих богів, злитих у єдиний образ Зевса. Найбільш відомий з них — Зевс Олімпійський.

Основними атрибутами Зевса вважаються: щит і двостороння сокира (лабрис), іноді орел; місцем перебування — гора Олімп.

Образ Зевса використовувався філософськими вченнями, зокрема у стоїків він мислиться рушійною силою, яка організовує космічне та соціальне життя.

Юпітер (лат. *Iuppiter*, *Iupiter*) — бог неба і грому, батько всіх богів у релігії і міфології Стародавнього Риму. Він був верховним богом римської держави протягом республіканського та імператорського періоду, поки християнство не стало панівною релігією імперії. У римській міфології Юпітер вів переговори з Нумою Помпілієм, другим царем Риму, для встановлення норм римської релігії, таких як дарунки чи пожертвування.

Вважається, що Юпітер першопочатково був божеством неба. Його ідентифікаційним знаряддям є блискавка, і його первинною священною твариною є орел, який мав перевагу над іншими птахами і став одним із найпоширеніших символів римської армії. Дві емблеми часто поєднувалися, аби відобразити бога у подібні орла, який тримає в кігтях блискавку, що часто можна було побачити на грецьких та римських монетах. Будучи небесним божеством, він був божественним свідком клятви, священною довірою, на яку опирається справедливість і добрий уряд. Більшість його функцій були зосереджені на Капітолійському пагорбі. Він був головним божеством ранньої капітолійської тріади з Марсом і Квіріном. У подальшій тріаді Капітолію він став ключовим захисником держави разом з Юноною і Мінервою. Його священним деревом був дуб.

Юпітер був римським еквівалентом давньогрецького Зевса^[1]. В іконографіях Зевса, латинській літературі, римському мистецтві та міфах були адаптації під ім'ям *Iuppiter*. У підтриманої впливом давньогрецької традиції Юпітер був братом Нептуна і Плутона, римським еквівалентом Посейдона та Аїда відповідно. Кожен керував одним з трьох царств Всесвіту: небом, морями та підземним світом.

На честь бога названо планету Юпітер.